

- of odontogenesis / O. S. Svyryda, Ya. O. Yushchenko ; scientific adviser: Yu. V. Lysanets // Тези доповідей 75-ї Всеукраїнської студентської наукової конференції «Medical students conference in Poltava», 28–29 березня 2019 р. – Полтава. – 2019. – С. 112.
2. Svyryda O. S. Lexico-semantic features of English dental terminology in endodontics / O. S. Svyryda, Ya. O. Yushchenko ; scientific adviser : Yu. V. Lysanets // Тези доповідей 1-ї Міжнародної студентської наукової конференції «International medical students' conference in Poltava» (IMEDSCOP 2020), м. Полтава, 2–3 квітня 2020 р. – Полтава, 2020. – С. 129.

УДК 372.881.111

Танько Н.Г., Шерстюк Н.О.

Українська медична стоматологічна академія, м. Полтава
АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ІНТЕРАКТИВНОГО НАВЧАННЯ
ІНОЗЕМНИХ МОВ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

У статті розглянуто особливості інтерактивного навчання іноземної мови у закладах вищої освіти як цілісної інтегрованої системи. Встановлено, що інтерактивне навчання – це спеціальна форма організації освітнього процесу, яка має конкретну, передбачувану мету. Суть його полягає у тому, що навчальний процес відбувається за умови постійної, активної взаємодії учасників освітнього середовища. Подано класифікацію та охарактеризовано інтерактивні методи навчання, серед яких виділяють презентацію, рольові ігри, дискусії, «мозковий штурм», конкурси з практичними завданням, метод проектів. Доведено, що інтерактивний підхід ефективно сприяє формуванню комунікативної компетенції, підвищує мотивацію, забезпечує комфортні умови навчання, розвиває пізнавальну діяльність та саморефлексію, а також сприяє формуванню творчої, активної, гнучкої особистості, готової до професійно-орієнтованої міжкультурної комунікації.

Ключові слова: *інтерактивний підхід, інтерактивні методи, засоби, прийоми і форми навчання іноземних мов, навчальний процес, технології, іноземна мова, навчання.*

The article considers the features of interactive foreign language teaching in higher education institutions as a holistic integrated system. It is established that interactive learning is a special form of organizing the educational process, which has a specific, predictable purpose. Its essence lies in the fact that the educational process takes place under the condition of constant, active interaction of participants in the educational environment. Interactive teaching methods are classified and characterized, including presentations, role-playing games, discussions, brainstorming, competitions with practical tasks, and the project method. It is proved that the interactive approach effectively contributes to the formation of communicative competence, increases motivation, provides comfortable learning conditions, develops cognitive activity and self-reflection, and also promotes the formation of a creative, active, flexible personality, ready for professionally oriented cross-cultural communication.

Keywords: *interactive approach, interactive methods, tools, techniques and forms of teaching foreign languages, educational process, technologies, foreign language, teaching.*

В статье рассмотрены особенности интерактивного обучения иностранному языку в учреждениях высшего образования как целостной

интегрированной системы. Установлено, что интерактивное обучение — это специальная форма организации образовательного процесса, имеет конкретную, предполагаемую цель. Суть его заключается в том, что учебный процесс в условиях постоянной, активного взаимодействия участников образовательной среды. Представлена классификация и охарактеризованы интерактивные методы обучения, среди которых выделяют презентацию, ролевые игры, дискуссии, «мозговой штурм», конкурсы с практическими задачами, метод проектов. Доказано, что интерактивный подход эффективно способствует формированию коммуникативной компетенции, повышает мотивацию, обеспечивает комфортные условия обучения, развивает познавательную деятельность и саморефлексию, а также способствует формированию творческой, активной, гибкой личности, готовой к профессионально-ориентированной межкультурной коммуникации.

Ключевые слова: *интерактивный подход, интерактивные методы, средства, приемы и формы обучения иностранным языкам, учебный процесс, технологии, иностранный язык, обучение.*

У наш час відбувається модернізація вищої освіти, що спрямована на підвищення її якості. Досягнення означеної мети зумовлює необхідність обґрунтування новітніх підходів щодо організації навчання у вищій школі в цілому й зокрема в царині викладання іноземних мов. Актуальність досліджуваної проблеми визначається також принципово новими вимогами до іншомовної компетентності фахівців, яка в сучасних умовах виступає передумовою їхньої подальшої професійної самореалізації та затребуваності на ринку праці.

Актуальною є проблема реалізації інтерактивного підходу в навчанні іноземної мови не тільки з метою формування у студентів визначених програмою компетенцій, а передусім розвитку студента як мобільної, конкурентоспроможної особистості, здатної ініціювати та брати активну участь у міжособистісному та міжкультурному спілкуванні, швидко орієнтуватися в складних умовах і знаходити вихід з нестандартних ситуацій [1, с. 99].

Теоретичні й практичні аспекти використання інтерактивного навчання у вищих навчальних закладах висвітлені у наукових розвідках В.Беспалько, В.Євдокимова, О.Пехоти, Л.Пироженко, В.Серікова, С.Сисоєвої, І.Якиманської та інших вітчизняних і зарубіжних учених. В процесі становлення інтерактивного навчання іноземних мов відбувалися трансформації, які в цілому характеризують тенденцію до поступового розширення його сутності в напрямі посилення комунікативної і спрямованості педагогічного процесу як навчальної суб'єкт-суб'єктної взаємодії. Науковцями обґрунтовувалися методи навчання на основі взаємодії (М. Бірштейн, К. Грінблат, Ф. Грей, Г. Грем, Р. Дьюк та ін.) у вигляді ділових і рольових ігор; «навчання через дію» («Action Learning») (Р. Реванс) тощо. На теренах української педагогіки значний внесок у розробку окреслених питань зробив О. Ривін, який започаткував так званий метод навчання в парах змінного складу або організований діалог/метод діалогічних поєднань.

У ході дослідження встановлено, що термін «інтерактивне навчання» є відносно новим. До педагогічного тезаурусу його імплементація здійснена в 90-их рр. ХХ ст. Слово "інтерактив" запозичене з англійської мови й походить від слова "interact" (inter – взаємний та act – діяти), тобто інтерактивний – це здатний до взаємодії, діалогу. Сутність інтерактивного навчання полягає в тому, що

навчальний процес відбувається за умови постійної активної взаємодії всіх учнів. Тому це співнавчання, взаємонавчання (колективне, групове, навчання у співпраці), де і учень, і вчитель є рівноправними, рівнозначними суб'єктами навчання, розуміють, що вони роблять, й рефлексують з приводу того, що вони знають, уміють і здійснюють.

Учені доводять, що власне поняття «інтерактивне навчання» походить від терміна «інтерактивність», яке в той час широко використовувалося в соціології. Певне коло вчених пов'язують розробку ідеї інтерактивного навчання з початком розвитку мережі Інтернет. Вивчення феномену інтерактивного навчання у цьому вимірі передбачає акцентування уваги на впровадженні до навчального процесу інформаційних технологій, дистанційної освіти; на використанні ресурсів Інтернету, а також електронних підручників і довідників; на роботі в режимі он-лайн тощо. Водночас існує точка зору, яка трактує інтерактивний характер навчання з більш широких загальнопедагогічних позицій як здатність взаємодіяти або перебувати в режимі діалогу з ким-небудь (приміром, з людиною – викладачем, студентом та ін.) або чим-небудь (наприклад, комп'ютером, навчальним обладнанням тощо).

На думку О. Пометун, інтерактивне навчання – це організація викладачем за допомогою певної системи способів, прийомів, методів освітнього процесу, заснованого на: суб'єкт-суб'єктних стосунках педагога й студента (паритетності); багатосторонній комунікації; конструюванні знань студентом; використанні зворотного зв'язку; постійній активності студента [3, с. 25]. Інакше кажучи, застосування інтерактивного навчання у навчальному процесі передбачає організацію навчання, у результаті якого, студент може використовувати набуті знання і вміння як на професійному рівні, так і у будь-якій іншій життєвій ситуації.

У науковій літературі існують різноманітні класифікації інтерактивних методів навчання. О. Пометун і Л. Пироженко розподіляють інтерактивні технології за формами навчання на чотири групи, залежно від мети заняття та форм організації навчальної діяльності студентів [3, с. 59]:

- інтерактивні технології кооперативного навчання (робота в парах, трійках, карусель, робота в малих групах, акваріум тощо);
- інтерактивні технології колективно-групового навчання (мікрофон, незакінчені речення, мозковий штурм, ажурна пилка та ін.);
- технології ситуативного моделювання (імітаційні ігри, рольова гра, драматизація та ін.);
- технології опрацювання дискусійних питань (метод ПРЕС, займи позицію, кейс-метод, дискусія тощо).

Аналіз науково-методичної літератури свідчить про те, що сьогодні, в процесі розвитку і поширення форм інтерактивного навчання іноземній мові, існують серйозні недоліки: слабка розробленість теоретичних основ використання форм та методів інтерактивного навчання; недостатнє методичне забезпечення застосування інтерактивного навчання у немовному вузі; відсутність комплексного використання різних форм, засобів і методів інтерактивного навчання в органічному поєднанні з традиційними; слабке включення викладачів. Саме тому створення концептуальних основ інтерактивного навчання – об'єктивна необхідність сьогодення.

Для вирішення вищевикладених проблем, необхідно, перш за все, чітко визначити особливості інтерактивного навчання студентів іноземній мові, які

допоможуть створити передумови для найбільш ефективного використання різних форм інтеракції при оволодінні професійно-орієнтованим іншомовним спілкуванням [2, с. 70].

По-перше, освітній процес повинен бути організований таким чином, щоб практично всі студенти могли бути залученими до процесу пізнання, мати можливість розуміти і рефлектувати з приводу того, що вони знають і думають. Спільна діяльність студентів у процесі пізнання, освоєння освітнього матеріалу, означає, що кожен вносить свій особливий індивідуальний внесок, йде обмін знаннями, ідеями, способами діяльності.

По-друге, потрібно виокремити методичні принципи інтерактивного навчання: ретельний добір робочих термінів, навчальної, професійної лексики, умовних понять; всебічний аналіз конкретних практичних прикладів управлінської і професійної діяльності, в якому студенти виконують різні рольові функції; підтримка всіма студентами безперервного візуального контакту; виконання на занятті одним із студентів функції керівника, який ініціює обговорення навчальної проблеми; активне використання технічних навчальних засобів, в тому числі слайдів, фільмів, роликів, відеокліпів, інтерактивної дошки, за допомогою яких ілюструється навчальний матеріал; постійне підтримання викладачем активної внутрішньогрупової взаємодії, зняття напруженості; оперативне втручання викладача в хід дискусії в разі виникнення непередбачених труднощів, а також з метою пояснення нових для слухачів положень навчальної програми; інтенсивне використання індивідуальних занять (домашні завдання творчого характеру) і індивідуальних здібностей у групових заняттях;

По-третє, необхідно пам'ятати, що інтерактивне навчання передбачає: постійне оновлення і використання електронних навчально-методичних видань; використання для проведення навчальних занять сучасних мультимедійних засобів навчання; проведення аудиторних занять в режимі реального часу за допомогою Інтернету, коли студенти і викладачі мають можливість не тільки слухати лекції, але й обговорювати ту чи іншу тематику, брати участь у дебатах і т.д.

Вміле використання викладачем інтерактивного навчання іноземній мові, дозволяє зробити студента активним учасником педагогічного процесу, формувати і розвивати його пізнавальну активність і саморефлексію. Застосування інтерактивних методів сприяє формуванню творчої, активної особистості, готової до професійно-орієнтованої міжкультурної комунікації і здатної адаптуватися до нашого мінливого світу.

ЛІТЕРАТУРА

1. Канюк О. Л. Інтерактивне навчання іншомовного спілкування майбутніх фахівців як складова професійної підготовки. Наукові записки НДУ ім. М. Гоголя. Психолого-педагогічні науки. Ніжин, 2011. № 2. С. 98–101.
2. Лалак Н. В. Інтерактивна модель навчання студентів: проблеми та перспективи. Науковий вісник Ужгородського національного університету: Серія «Педагогіка. Соціальна робота». Ужгород, 2011. Вип. 20. С. 69–70.
3. Пометун О. І., Л. В. Пироженко Інтерактивні технології навчання: теорія, практика, досвід: наук. метод. посіб. Київ: А.С.К., 2004. 192 с.
4. Тарнопольський О. Б. Експериментально-інтерактивне навчання іноземної мови для спеціальних цілей у немовному ВНЗ: сутність підходу. Викладання мов у вищих навчальних закладах освіти на сучасному етапі. Міжпредметні зв'язки. Наукові дослідження. Досвід. Пошуки: Вісн. ХНУ ім. В. Н. Каразіна. Харків, 2010. № 17. С.

125–133.

5. Сиротенко Г. О. Сучасний урок: інтерактивні технології навчання: інформ. метод. збірник. Харків: Основа, 2003. 164 с.

УДК 378.12

Тихонова О.О., Тарасенко Я.А., Дейнега Т.Ф., Білаш В.П., Сербін С.І.

Українська медична стоматологічна академія, м. Полтава

ФОРМУВАННЯ ІМІДЖУ СУЧАСНОГО ВИКЛАДАЧА ВИЩОЇ ШКОЛИ

Стаття присвячена дослідженню іміджу викладача сучасного вищого навчального закладу, вивченню етапів та умов формування іміджу викладача, функцій та складових частин цієї категорії. Проаналізовано наукові праці, присвячені проблематиці формування іміджу. Проведено узагальнення існуючих уявлень про імідж у цілому та про імідж викладача ВНЗ зокрема.

Ключові слова: вища школа, формування іміджу, професійний імідж викладача.

The article presents to the study of the image of an educator of a modern higher educational institution, the study of the stages and conditions for the formation of the teacher's image, functions and components of this category. Scientific works on the problems of image formation has been analysed. The generalization of the existing concepts of the image in general and the image of the university teacher in particular has been made.

Key words: higher school, image formation, teacher's professional image.

Стаття посвящена исследованию имиджа преподавателя современного высшего учебного заведения, изучению этапов и условий формирования имиджа преподавателя, функций и составляющих этой категории. Проанализированы научные труды, посвященные проблематике формирования имиджа. Проведено обобщение существующих понятий о имидже в целом и о имидже преподавателя ВУЗа в частности.

Ключевые слова: высшая школа, формирование имиджа, профессиональный имидж преподавателя.

На даний час все більшого значення набуває роль іміджу сучасного викладача вищого навчального закладу (ВНЗ), особливо в умовах жорсткої конкуренції на «ринку освітніх послуг» України. Сьогодні ВНЗ та викладачі зацікавлені в побудові позитивного іміджу для залучення більшої кількості абітурієнтів та здійснення ефективного навчального процесу, побудованого на якісній взаємодії між студентами та викладачами [2, с. 294-299].

Проблемами формування іміджу займався ряд науковців, зокрема Н. Гузій, Н. Кузьміна, Л. Донська, О. Попова, В. Бенін, М. Мольц та інші. Питання особистісного іміджу сучасного педагога вивчали В. Горчакова, А. Панасюк, Г. Сагач, Л. Подоляк та інші. Але окремі кардинальні питання ще чекають на своє вирішення.

Поняття «імідж» використовувалося ще за часів Аристотеля. В Україні цей термін з'явився наприкінці ХХ сторіччя [3, 243]. Демократизація суспільства призвела до необхідності розвитку зазначеного поняття не лише у сфері бізнесу, мистецтва, але й в освіті. Доволі часто освітяни ігнорують важливість поняття «імідж», тому наразі є нагальна потреба у створенні правильного позитивного іміджу викладача вищої школи [1, с. 12-16].